

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Candidatus Abbreviatus Jurisprudentiae Sacrae, Hoc Est,
Juris Canonici, Secundum Gregorii Papae IX. Libros V.
Decretalium Explanati Summa, Seu Compendium**

Pichler, Vitus

Augustae Vindel., 1733

Titulus IX. De Conjugio Servorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63462](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63462)

Matrimonium nunquam valuit. Alii cum Glossa Barb. & Pont. respondent, ibi à Pontifice dispensatum fuisse (quod nos ipsi ex gravi causa permittemus suo loco) propter supervenientem conjugis infirmitatem, usui Matrimonii obstantem, quæ responsio videtur esse æquè bona, vel melior.

TITULUS IX.

De Conjugio Servorum.

SUMMARIUM.

1. *Servi propriè dicti quinam.*
2. 3. *An & quando valeat conjugium cum servo vel ancilla initum, vel non valeat, & quo jure.*

I **S**ervi strictè dicti, de quibus solis hic sermo est (non de adscriptitiis, originariis, & hominibus propriis, qui absolutè sunt liberi licèt arctius, quàm cæteri subditi, suis dominis adstricti sint, & quandam servitutis speciem præferant) sunt, qui ex Jure Gentium vel Civitatis contra naturalem libertatem alieno dominio subiecti sunt, ut instar aliarum rerum & patrimonii possideri, vendi, & alienari possint, & quidquid acquirunt, dominis suis acquirant, iisque ad perpetua servitia obstricti sint. Fiunt tales vel ex nativitate, si nimirum nati sunt ex serva vel ancilla strictè dicta, seu ex femina propriæ servitutis noxia: vel ex captivitate, si nimirum in bello p

sto, cum exteris Nationibus gesto, capti & servati sunt. Inter Christianos non amplius dantur, sed servitus propriè dicta hodie in reverentiam Christianæ libertatis, in quam Christus nos asseruit, sublata est, licet Turcæ, Gentiles, & Paganus, si à Christianis in bello justo capiantur, verè fiant hodieum servi Christianorum, quamdiu non fuerint baptizati. Conjugium servorum propriè dictorum, item servi cum libera, ac vicissim, de Jure Civili non habetur pro Matrimonio legitimo, sed vocatur *Contubernium. l. 3. C. de incest. nupt.* De Jure Canonico autem dari potest verum Matrimonium inter servum & ancillam, etiam invitò dominò contractum, item inter liberum seu ingenuum cum ancilla, aut inter ancillam & liberum, modò persona libera alterius conditionem seu statum servilem priùs sciverit. *can. 2. 4. s. caus. 29. q. 2. c. 1. 2. & fin. h. t.* quia Jus Canonicum & Ecclesia considerat personas in ordine ad Matrimonium quoad naturam suam, secundum quam omnes sunt æqualiter liberi. Quamvis nec de Jure Canonico valeat inter liberum & servam, ac vicissim, si pars libera alterius servitutem ignoraverit tempore contractus. Unde hoc loco statuitur *Impedimentum Conditionis*, nimiram servilis, & ignoratæ, de quo

Dico. Irritum est Matrimonium, quod homo liber contrahit cum persona conditionis servilis ignoratæ, sed Jure tantum Ecclesiastico, non Naturali. *c. 2. c. fin. h. t.* Quamvis enim hæc ignorantia & error de se sit tantum circa qualitatem & statum personæ accidentalem, & non circa substantiam ac individuum personæ, Ec-

Pars II.

Bb

cle

clesia tamen, tanquam pia Mater, noluit sic errorem indissolubili vinculo constringere propter inæqualitatem contrahentium, ac præjudicium, quod personæ liberæ, imò & ipsi statum Matrimoniali crearetur; eò quòd persona servilis possit perpetuis à Domino laboribus occupari, in remotas mitti provincias, vendi &c. quò pacto usus Matrimonii multùm impeditur, omnino tollitur.

- 3 *Obje.* 1. Servi non habent proprium velle & nolle, ac independenter à consensu Domini. *l. ff. de R. J.* sed ad Matrimonium Jure Naturali requiritur velle proprium, seu voluntas & consensus proprius: ergo independenter à consensu Domini non contrahunt validum Matrimonium Jure Naturali. 2. Error circa qualitatem redundantem in ipsam personam dirimit Matrimonium Jure Naturali, uti docuimus ad *tit. I. §. 4.* sed error circa conditionem servilem est error circa qualitatem redundantem in ipsam personam; quæ servitus afficiat statum personæ, illamque faciat sensu morali aliam: ergo. *§. ad I. dist. ma.* non habent proprium velle & nolle in iis, quæ sunt Juris Civiles, & in quibus præjudicatur dominæ quoad servitia personalia, quæ exigit servitus, quoad lucrum temporale. *C. ant.* in iis, quæ sunt Juris Naturalis, uti est Matrimonium, & in ordine ad actus conjugales, ac generationem proli. *l. ma.* Usus igitur Matrimonii ita est temperandus, ut servi non notabiliter præjudicent dominis exhibendis debitis servitiis, & vicissim dominus ita occupare debet servos conjuges, ut suo tempore non impediatur ab usu Matrimonii. Ad

N. mix.

N. min. sicut ignobilitas sponsæ ignorata, licet officiat statum personæ, non redundat in substantiam personæ, ita nec servilis conditio.

TITULUS X.

De Natis ex libero ventre.

SUMMARIUM.

1. 2. *Nati ex libera sunt liberæ conditionis.*
3. *Nati ex patre Nobili sequuntur hujus conditionem.*

Nati ex libero ventre vocantur, qui geniti sunt (in-vel extra Matrimonium) ex matre libera seu ingenua, non serva seu ancilla strictè dicta. Quia verò contingere posset, ut liber duceret servam, & vicissim, gnarus conditionis servilis, quæstio est, cujus conditionis sint liberi, liberæ an servilis.

Dico. Nati ex matre libera sunt liberi, licet pater sit servus; & sufficit, modò mater fuerit liberæ conditionis aliquo tempore, quo proles vel concepta, vel nata fuit, vel intermedio: sicut econtra nati ex matre ancilla sunt servi, si nempe illa nec tempore conceptionis, nec partûs, nec intermedio fuit liberæ conditionis: adeoque quoad servitutem vel libertatem proles sequuntur conditionem vel statum matris. Ita textus aperti in *pr. Inst. de Ingenuis. §. 4. Inst. de Jure person. l. 5. §. 2. 3. l. 7. l. 24. ff. de statu hom. c. un. h. t.* Ex quibus natum est commune brocardicum, *partus se-*